

(Sri ANNARAO GANAMUKHI)

appointed them. We cannot give them permanent places because Government cannot appoint anybody except from the P. S. C. list. There are some posts which have been filled up by appointing certain number of teachers. About 250 persons are undergoing training and as soon as trained people come back, their service will have to be terminated. So we are helpless to absorb them or to regularise their services. We cannot do that.

BUDGET ESTIMATES FOR 1961-62

Voting of Demands for Grants No. 23, 24, 25, 26 and 28A

Debate—(contd.)

†Sri V. SRINIVASA SHETTY (Coondapur).—Sir, yesterday, I was referring to the pay scale of the three services, namely, Agriculture, Veterinary and Fisheries. The Hon'ble Minister for Agriculture was very optimistic in being able to bring the pay scale of these services up to the All-India level. I know that he has made lot of promises also in this behalf. As far as I see, in the Agricultural Department the Agricultural Demonstrator gets Rs. 150 to start with. In some of the States the pay of the Agricultural Department is practically stationary but the pay of a Veterinary Doctor has been raised to Rs. 175. I know that the Hon'ble Minister has given a promise to some persons in the Department that he will at least bring it to the level of Madras. The Madras scale, I believe begins with Rs. 250 whereas our scale begins with Rs. 175. The Fisheries Department is still worse in this respect. There is complete step-motherly treatment to this Department. There is a Director of Fisheries and there is a very big Fisheries Department spending crores and crores of rupees. The Department is a Second-rate Department because the Director has the status only of a Deputy Director of Agriculture or of a Deputy Director of Veterinary, and he is not given the pay or status of a Director at all. This is a very peculiar anomaly. We have neither come to the level of Madras nor of any other northern Indian State. We are practically treating this most important Department as a second-rate Department. The whole thing is in a nebulous state. A number of people have gone to the High Court with writ petitions. I do not know whether any of these persons have gone to the High Court with writ petitions. I have read the Nalagarh Committee Report yesterday but to what purpose that report is put or its recommendations are put I am unable to understand. Both the Agricultural demonstrator and veterinary Doctor and even the Director of this Department are treated in a shabby manner. So, I request the Hon'ble Minister for Agriculture. I know he is a stalwart gentleman and he is able to fight to see that justice is done and pay

scales are brought to the level of neighbouring States. Now, Sir, I have not much time to refer to many things which I wish to say. But one thing which I wish to say is about the Department of Horticulture. I know the active Director of Horticulture is intending to open certain horticultural gardens. In South Kanara at least there is some move to start horticultural gardens. There are two farms, one Fruit Research Farm and another Rice Research Farm in Mangalore. The Fruit Research Farm is under the Agricultural Department. It is a beautiful farm started by the Madras Government. It is in a bad condition and there is not much improvement even intergration except for one or two buildings. When we have got a first-grade Fruit Farm, I do not know why the Government should open another Fruit farm in the neighbourhood in the same District. What is the difficulty in handing over this farm to Horticultural Department? Let us spend a little more money for this fruit farm instead of starting another Research Farm in Mangalore. We shall not fritter away money in this respect. Either hand over this fruit farm to the Horticultural Department or let the Agricultural Department improve the existing farm. I do not know the condition of other areas in regard to this.

With regard to Fisheries Department, I wish to say some thing. Yesterday I was referring to agricultural schools. There is something wrong with regard to schemes in the Five-Year Plans. Here also, there is a scheme for starting new fishery schools. For the last two or three years, I and my friends have been trying to see that five fisheries schools are opened, 3 in North Kanara and 2 in South Kanara. Practically, the Department has agreed and the papers are pending with the Finance Department. The question was whether it was included in the Five-Year Plan. The Planning Commission has agreed to it and the Finance Department has included in that Scheme. But even at the end of two or three years, these schools are not opened. I say the Fisheries Department has been given a step-motherly treatment. We have got a number of Boards constituted and this Fisheries Board is one of them. I am myself a Member of that Board. About seven months ago, it was inaugurated on a grand scale by the Chief Minister and on that very day we had the first meeting of the Board for half an hour. Afterwards I have never heard about the Board. Dr. Champa was Vice-Chairman and later on he was made the Chairman. That was all what we have heard about the Fisheries Board.

Sri N. RACHAIAH.—At least we shall hope the Board will commence working in the Third Five-Year Plan.

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—I hope it will commence working after elections and not now. This is another case of treating an institution in a half-hearted manner. Another developmental activity connected with Fisheries in Fishing Harbours. Has any fishing harbour been opened during the Second Five-Year Plan? I want to know from the Hon'ble Minister as to how many fishing harbours have been improved during the Second Five-Year Plan? Has any amount been spent for the improvement of fishing harbours?

(Sri V. SRINIVASA SHETTY)

One or two words with regard to N.E.S. I was to say a lot of politics has entered into this N.E.S. business. I do not want to go into all details. The Udipi Taluk in South Kanara Taluk has to be divided into four blocks. 66,000 population is practically the population either this way or that way for a single block. Taking the population of the Udipi Taluk, it is entitled to four blocks. I am given to understand it has been constituted into 3 blocks whereas they are entitled to four blocks for the whole Taluk. Please look into the matter. If I am wrong I am subject to correction. With regard to allocation of blocks also, I do not know why forward area has been chosen for the allocation of a block and backward area is left out. Even there, I feel that due to certain pressure block is allotted. Why should the Minister and the Government interfere in the transfer of B.D.Os.? Very lately one B.D.O. from Puttur was transferred to Bantwal and the Bantwal B.D.O. was transferred to Puttur due to pressure alone. The B.D.O. of Bantwal was from old Mysore area and four months ago he was transferred there. Before they took charge, the transfer of Puttur B.D.O. was cancelled and the poor B.D.O. of Bantwal was transferred to Hassan District. I know that this is due to pure pressure tactics. The Minister should not ordinarily interfere in these things. There is the Department and there are Secretaries. They transfer these officers. Why do the Ministers interfere in these things? The day to day administration should be left to the Department and in whatever they do you must have some confidence. You should not transfer them within 2 or 3 months and then immediately cancel the transfer. This is a very unfair thing to do with regard to N.E.S. with all the talk that we are hearing. These things must be put an end to.

With regard to all the departments together, I had requested the Hon'ble Minister for Agriculture to look into the number of schemes that have been started and how many schemes have been dropped during the Third Five-Year Plan. With regard to the Agriculture Department, I should like to know—because lot of amount is given by the India Government to the State Government as loans for the development of Cashewnut, pepper, etc, how much money has been spent out of the sanctioned amount and how much still remains to be spent and how much money has lapsed.

Sri N. RACHAIAH.—I will certainly give all the details if the Hon'ble Member meets me in my chamber.

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—One more thing what I find is that we have got a number of schemes formulated, but the method is very cumbersome. The Nalagarah Committee has suggested that the whole method should be simplified. The scheme goes before the Finance Department twice before it is sanctioned. First of all, the Finance Department must agree to the scheme, and then the sanction has to be accorded; afterwards, the scheme has to go back to the Finance

Department. I have no time to go into the details. Anyway, the Committee has suggested to simplify this procedure. Once the scheme is included in the planned schemes, it should not be allowed to go to the Finance Department.

†Sri R. CHENNIGARAMIAH (Madhugiri).—Mr. Speaker, Sir, I would like to make one or two observations on the Rural Development Department and also on the Social Welfare Department. The Social Welfare Department includes Backward Classes also. During these days, with the assistance of the Central Government and the general public, this department has gained some special importance. This Department has been brought under the major head 'Rural Development, Department.' The Rural Development Department is meant for the service of the rural areas; whereas, the Social Welfare Department is meant to extend its services even to the urban areas. I therefore consider that the definition of this Department is a different one from the Rural Development Department. I consider that the Social Welfare Department should be given a separate head in the budget and it must be given a special recognition in the budget. It is for this reason: that the Social Welfare Department, particularly the Backward Class Department is gaining importance day by day and everybody has got to give special recognition to this. I therefore request the concerned Minister to see that a special recognition is given under a different head instead of Rural Development Department.

Now with regard to the Rural Development Department, I speak about the N.E.S. Blocks. Under the National Development Scheme, we have got the village level workers called the 'Gramsevak' and the 'Gramsevakis'. These workers are incharge of certain villages in the Taluk. These workers have been entrusted with more work than that of the Revenue Inspectors. I am told, the investigation of loans for irrigation wells and takavi loans, etc., has been entrusted to these village level workers. Hitherto such a work was being attended to by the Revenue Inspectors. These workers have not been paid any special allowance for looking after this work. I am also told that the B.D.Os. are required to attend to all the work of the Tahsildars. With the transfer of all revenue work to the B.D.Os. the Tahsildars have got very little work to do. These Tahsildars have no work except the collection of land revenue and attending to tenancy appeal cases.

Sri T. SUBRAMANYA.—The distribution of loans every thing has been processed through the Taluka Board, not through the B.D.Os.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I am saying this after attending some of the meetings of the Taluka Board, where the B.D.O. has been entrusted with the work of distribution of tagavi loans and loans for the irrigation wells. With the result, the Tahsildars have not got as much work to do as they used to do formerly.

As regards the Gramsevakis, Sir, these ladies have been appointed to be incharge of certain villages in each Taluk to elivate the economic

(Sri R. CHENNIGARAMIAH)

condition and to educate the ladies in the villages. As a matter of fact, I had associated myself with the administration of this department for sometime. When Mr. Balwantrao Mehta visited this place, we discussed this problem. That Committee consisted of I.C.S. Officers and the College Professors. I consider that the I.C.S. officers and the College Professors do very little village work. They have no practical experience of village work. They know how to work only in cities. These officers consider that the work of a village level worker is very easy but it is not so.

2-30 P.M.

These poor unmarried girls have been appointed and thrown round from place to place and from corner to corner like foot-ball. What is the work they are entrusted with?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is wrong?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—You answer that point. I am only telling you the experience that people have gained by looking at the rather pitiable condition of these girls—particularly girls who are unmarried. They have to leave their parents and relatives and they will have to go to the villages in some corner. I am told that they have to move from place to place in the evenings to arrange for lectures. Who will come to listen to your lectures? They are not in a position to come and listen to your lectures after a hard day's work on the fields. In fact, they are in a position to give us better advice. They have not attached value to the theoretical lecture at all. They are not interested in listening to such lectures at all. I understand that these ladies are made to go from village to village in the evenings and arrange for lectures, they have to move along with the B.D.O. and they are expected to give advice to the villagers. How for it is beneficial to the country, I do not know. I know sir the Mysore Government is not responsible for this scheme. As I told you the framers of the scheme are I. C. S. Officers who know nothing about village folk.

Sri G. N. PUTTANNA.—You are perfectly correct.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Poor ladies will have to go from place to place. They are all unmarried girls. I do not know how many of them are going to be married later in life.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know his suggestion about this. Because he says Centrally sponsored scheme, I want to know his idea about my friend's proposal to this Government.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I will now speak about the Social Welfare Department which is my pet subject Sir. I would like to say a few words on that Department.

Sir, I request the Hon'ble Minister concerned to understand me properly and not to mistake me or misunderstand or misconstrue what I say. This policy has been enunciated recently by our Minister while answering the Budget Discussion. It is a question of abolition of the grant of Rs. 400—which the scheduled castes people were getting and in its place introducing a system of loan. Sir, all along the Governments have been generous to this class and a sum of Rs. 400—was given as grant for the purpose of enabling these people to construct houses. Formerly it was 19 lakhs subsequently, it was raised to 28 lakhs after integration. In 1960-61, it was 19 lakhs. Now, in this Budget, it has come down to Rs. 4,92,000 for both housing and acquisition of lands. Sir, it is a very very painful story. My friend, the concerned Minister Sri Rachiah is very enthusiastic and very able and he has got very great aim to do great service to the community. I do recognise all that. But my respectful request to him is that in his enthusiasm to do some great service, he should not commit mistakes, mistakes that will endanger the interest of the community as such, mistakes that are not conducive to the interest of the community. This is a scheme which is going to be there for five years during the Third Plan and nobody can change it in the middle. Therefore, my respectful request to him is to reconsider what he said while replying to the Budget Discussion. These poor people were getting a grant of Rs. 400—each and by making use of this help, they have constructed about 60,000 houses in the State. I may say that the welfare of these classes is not only the responsibility of the State but also that of the Hon'ble Members also. They have also to take care of the interest of these people. All the Members of this House are really interested in helping these people. You know the economic condition and social life of these people in your respective areas. We cannot ask these people to go out and borrow money in terms of loan in order to build houses. It is your responsibility equally to take care of them. These people are living like rats in rat-holes you know that? It is not an exaggeration to say that. My ambition is to see that these huts are replaced as early as possible by proper houses. Sir, our great leaders in this country have enunciated policies. Recently our prime Minister, Pandit Jawharlal Nehru has made a declaration that the housing problem must be solved as early as possible. The Hon'ble Minister in Centre concerned with this, Shri Changalaraya Reddy also made it public that the housing problem should be solved as early as possible and he is very keen on solving this problem. President Kennedy when he took charge, he made a speech wherein he made a specific reference to the housing scheme. These leaders realise the gravity of the situation. Our own Minister Hon'ble Mr. Rachiah visited some foreign countries—I have not had that good fortune—he visited Russia recently. He must have seen for himself which such beneficial schemes were not in evidence in Soviet Russia. He must understand whether they would have made so much progress, were it not for such schemes there. Possibly he has forgotten all that was done there as soon as he returned to Mysore, and

(Sri R. CHENNIGARAMIAH)

he wants to stick on to his own scheme. What is the result of his foreign visit unless it be to improve the condition of his people? I know he is interested in constructing hostels, in promoting their education—all these things are there. I even congratulate him for that. Without any mental reservations, may I say that I heartily congratulate him but my plea is that in his enthusiasm to do some service, he should not do something which is likely to be a disservice and which will work as a handicap to that community in the long run. My desire is that he should continue the policy that has been approved by this House so generously from a long time, namely to sanction a grant of Rs. 400—to these people for purpose of constructing houses. I know he has got enough courage and he can certainly get a kind approval of this House even to enhance it to Rs. 500—if need be. I will be very glad if that is done, and I will give him congratulations in a double measure. Instead of that, once for all to say that we have abolished the system of grant and to say that he has launched upon a scheme of granting liberal loans by Rs. 3,000—is something of a surprise. The loan is not a speciality at all. The loan is available to everybody—people of all communities. Every citizen of this country is entitled to get those loans. They get loans under the NES housing schemes. Everybody, irrespective of caste, colour or creed will get that money. Therefore, it is not a special scheme which is envisaged in order to help these people who are in great distress and who are unable to help themselves. How can you expect them to form co-operative societies in order to take advantage of these loans? There is even a feeling in some quarters—after all, if you take it as a loan, there may be no question of repayment at all. Some are thinking that it will be automatically written off after some time. I would like to sound a note of caution that it is no good for people to deceive themselves in this manner and try to deceive the Government also. After all, our people have led honest lives up till now. They have not deceived anybody and they have no intention to deceive anybody. My appeal to you is why do you force these people to take to dishonest methods by forcing upon them loans which they can never repay? I do not want my community people to deceive the Government.

They never deceive people; they are very honest. They are prepared to labour. Their honesty has never been questioned. I do not want their fair name to be spoiled by giving them loans which have ultimately to be written off on account of their inability to repay the same. I want to make it clear that loans to be given should be repaid with interest in instalments. My Hon'ble friend was saying that loans can be had easily through co-operative societies. Probably, My Hon'ble friend has not borrowed money from co-operative societies. To secure a loan through a co-operative society is a job by itself. You have to take a certain number of shares; then you have to apply for loan, give sureties and also prove your *bona fides*. It is a terrible job. I know the cases of several depressed classes people who are called Adi Karnatakas who have borrowed

small sums of Rs. 100 years back and who are not in a position to repay it as a result of which their houses and their properties had to be auctioned in order to recover the amount. The former Government also were giving them 2 to 4 acres of land free of cost. They were quite happy with that and they have been retaining those lands, but this Government was generous enough to give these people cash loans which these people are unable to repay and ultimately their small houses and also their landed properties. Thus the result of these Government loans to them is that they will ultimately be deprived of their houses and lands on which they are dependant for their living. Instead of this loan of Rs. 3000 to enable them to put up their own houses, I would prefer the former grant of Rs. 400. If possible enhance it by Rs. 100 and make it a free grant of Rs. 500 out of which let them build a small house and be free from the liability to repay any loan. If there are such persons who work in factories and in Cities and in Government offices they may be given this cash loan as they would be in a position to reape the loan. But this scheme cannot be applied to agriculturists as they are not in position to pay these instalments of Rs. 200 or Rs. 300 a year. This is a suicidal policy in their case. So I would request the Hon'ble Minister to reconsider this question.

Last year the provision under the Social Welfare Department was Rs. 49 lakhs, but now this year it has come down to Rs. 43 lakhs. I do not know what convincing reason the Minster had to reduce the provision from Rs. 49 lakhs to Rs. 43 lakhs.

The other day my friend Sri Duggappa while discussing the provision for education, pointed out that for scholarships the provision for 1959-60 was Rs. 1,16,672, but in 1960-61 and 1961-62 it was reduced to Rs. 71,000. I would like to know the reason for this reduction. They have ruthlessly cut down the figures. Has the number of students decreased or increased? If it has increased, then should you not enhance the provision instead of decreasing it? I am unable to understand the way in which the budget is prepared. The Education Department has to take the responsibility for this.

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—There is a fixed allotment for this purpose and every additional sums are allotted for distribution.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—You have confirmed by suspicion. In all the other departments you are increasing the provision from year to year, but in the case of these poor people who are not capable of questioning you, you provide only a fixed amount every year. I submit that you must enhance the provision because the number of students is increasing year by year. If the number is increasing you have also to increase the provision.

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—The additional provision over and above the fixed allotment is meant for that.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Are we to take it that the number of students is coming down? The fact that the number of hostels has increased and the number of schools also has increased at every stage clearly shows the number of students also has increased considerably.

Sri M. C. NARASIMHAN.— The difficulty has probably arisen because the provision for 1961-62 in all the departments is less than the corresponding provision for 1960-61.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.— I am interested in getting a reply from the Education Minister on this point. Let him verify and tell me whether the number of students is increasing or decreasing. If the number is increasing, then the amount provided also has to increase. My Hon'ble friend Sri Rachaiah is a very bold and enthusiastic man, but unfortunately his enthusiasm is turned in the direction of providing hostels only. He has constructed a number of hostels and saved a lot for the Education Department. What is provided for the Education Department has been transferred to his Department and he has put up a number of hostels and thus saved a lot for the Education Department, but what is the result? What you have saved in one hand in the Education Department you are spending by the other hand through the Social Welfare Department for building hostels.

It is the responsibility of the Education Department. I can understand if it is technical education; let him give any help; let him send intelligent students for foreign studies. That is special allotment. But general education—primary education, middle school education is a legitimate charge on the Education Department and not on the Social Welfare department.

Sri N. RACHIAH.—I would submit to you and to this Honourable House that my friend was a Minister in my place, he knows that till this year since 1947 there was no Government policy or Government order to earmark adequate funds in all the general schemes pertaining to the development departments. My friend may refer to page 13 of the Governor's Address this year. It is stated in the Governor's Address :

“We have already enunciated and incorporated the policy of the Government during this year, particularly during the Third Five-Year Plan period. According to this, the welfare of the scheduled castes and Scheduled tribes has been the accepted policy of my Government. Educational facilities and economic assistance to members of these classes will be provided in an ever increasing measure to enable them to take their rightful place in the life of the community. In addition to the special fund available, steps are being taken to ensure that these sections of the population receive an adequate share of the benefits accruing from all plan outlays.”

This is the provision. According to this, all the development departments are going to earmark funds. In fact, in Andhra Pradesh they have earmarked 18 per cent. We have not specified the percentage. Anyway, Government will see that adequate funds in all the departments, particularly the Education Department will be provided hereafter for the benefit of these people.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—It is a very good thing that has been mentioned in the speech and if that is going to be implemented, I will be satisfied. But my submission is, that is not being done.

About this budget allotment, Rs. 49 lakhs which was allotted last year has been cut down to Rs. 43 lakhs. That is to be looked into by the Honourable Minister. He may continue the loan policy, but the grant given for housing should not be discontinued.

In regard to the Agriculture Department, I have not much to say excepting that the iron materials-gulas and things like that which are the daily requirements of the agriculturists are not supplied in time. Wherever we go people are asking for iron materials. Also, the fertilisers are not supplied in time and in adequate quantity. More than anything else, supply of seeds is not satisfactory. Most of the ryots do not generally keep seeds during the harvest season and they dispose of everything; but in the sowing season, they will be asking for seeds and it is the legitimate duty of the Agriculture Department to provide them with necessary and different varieties of seeds in time. When a request is made to the Agriculture Inspectors, they say 'We are waiting for seeds from some place.' The result is, the ryots will suffer. So my request is to supply then good varieties of seeds in time. With these few words, I close my speech.

† Sri B. SHAMSUNDAR.—Mr. Speaker, Sir, Before I say something about the Social Welfare Department and the rural development department, whatever it is, I would say one or two words about the prevailing conditions in our State as far as democracy is concerned. A few days back I read in a paper that a student has been debarred for so many months and he was not allowed to continue his studies. University is no doubt an autonomous body, but nowhere in the world in democracy, power is being used in this way either in the University or in the Government. I do not know why people are harassed like this. Students are removed from the University. I was told afterwards that he is the son of one of my friends, a member of this Assembly. I hear that a case is going on in the court. How unfortunate it is that the incident should go to the court and a stay order is obtained.

With these few words, I will come to my proper subject. I think somebody should write a book about our doings in this Assembly. Let him go through our speeches, our debates and our actions. Let the coming generation read all about our doings. I am giving the title of the book. I thought at first it should be 'Death of Democracy'. Afterwards I thought that 'Death' was not an appropriate word. I will suggest the title of the book as 'Mutilation of Democracy in Mysore'. Democracy is being cut down limb by limb to pieces. It is in that way we are going. Last time when I spoke I referred to one important thing. I had demanded the Minister in charge, rather the Government not the Minister—there is a vast difference between the Government and the Minister. Every Minister comes up and says 'I am the Government'

(Sri B. SHAMSUNDAR)

It is all nonsense. No Minister can be a Government. Only when the Ministers' Council sit in a Cabinet and the Chief Minister sits as the Chairman and they pass an order or a resolution, that resolution is called the Government resolution or Government Order. It is not a Minister that can give any order. Keeping this aspect in mind, I had demanded the Government to investigate into the affairs of the Social Welfare Department, see what is wrong with the Department. We hear so many stories about the department. Let the Government investigate and make a report. Now they don't want to do it. They are the persons who can give verdict on their own accord. The Minister says that there is no need for any enquiry. I would request you to direct the Chief Minister to take into account what I am saying and investigate into the whole matter. One letter I wrote to the Chief Minister. I said that the Minister concerned had been to my constituency, that is, Gulbarga and addressed the students in Gulbarga Hostel. He tried to split up the sections of the people and that news appeared in The Hindu; it was reported in The Hindu.

3-00 P. M.

Sir, we want to get rid of this communalism in the country. When we want this communalism to go, why this sectionalism? The Minister says, he is not at all for this but others cherish it. I want to know whether it is a fact that you said it or not. Sir, in another place that is, Gazipur, he asked the people to join Congress and that Congress was the only organization that could better their conditions in all spheres. Sir, when the Minister tours at Government expense, can he advocate on behalf of his own party? Certainly not. Is this democracy and are we running a decent type of democracy?

Sri N. RACHIAH (Minister for Agriculture and Social Welfare).—Sir, the Member is speaking only on 'hear-say' information and it is absolutely incorrect and false.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I had written to the Chief Minister about this. I do not expect the correct version from the Hon'ble Minister because he is the accuser, accused and the judge. I wanted the Chief Minister to investigate into the matter, whether it is a fact or not. If it is 'hear-say', I will be the first person to welcome it, because we do not want all these things to exist. I am told that Mr. N. Rachiah brought this question in the Congress Legislature Party meeting; I want to know whether this is also not true and only 'hear-say'?

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Five Minutes past Three of the Clock and reassembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock

---

(Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair)

Sri B. SHAMSUNDAR.—Sir, I was speaking about the Social Welfare Department and I had referred to a student. Just now, my friend on this side informed me that the case has gone to the court. I am sorry Sir, I did not know it; it is *sub judice*. Sir, the Chief Minister is not here; I am sorry. I was very much concerned with the administration of the Social Welfare Department, I wish he was here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The concerned Minister is here.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I wanted the Chief Minister, Sir, I was referring to the sayings of the Social Welfare Minister when he had come to my constituency. He said, it is all 'hear-say'. I wish it is so. But, this is not the only instance that was brought to my notice. Many such instances have been brought to my notice. I am told that allotments for the hostels are given on certain considerations. The economic aid to students is also given on certain considerations. I want to bring this to the notice of the Minister.

3-50 P.M.

Knowingly or unknowingly I do not want to oppose the Minister or bring a bad name to him. I do not know in what mood he was, but my only question is whether administratively it was good or desirable or it was in the interests of the public or the State. There are several instances that I can give concerning hostels, economic aid, agricultural colonies and the like. I am told that agricultural colonies were established throughout the State and they were allotted on some considerations. If a proper investigation is made many facts would come to light.

Sri N. RACHIAH.—Government actually distributes amounts with regard to construction of community centres, wells, economic aid and housing, on the basis of population to all the districts. It is the Deputy Commissioners that operate through the local Tahsildars. Even with regard to hostels we are not directly giving to anybody. With regard to social welfare work also, we deal only through the agency of the Deputy Commissioners. I wish the Hon'ble Member had to know the procedure before he chooses to criticise the Government.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I am sorry the Minister has not tried to meet my point. During the general discussion on the budget, I pointed out that where as hostels with 30 or 40 students get aid to the tune of a lakhs and more, hostels with more than 200 students in Gulbarga failed to get that much aid.

Sri N. RACHIAH.—I may bring it to the notice of the Hon'ble Member that though we sanction the amount, orders will not be issued until and unless the estimates and plans or the revised estimates and plans received by the local authorities through proper channel.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I know that. I am not representing about the delays or red tapism involved. My grievance is that while hostels with barely 30 students get huge grants, hostels with 200 and more students do not get similar treatment.

Sri N. RACHIAH.—Please write to me. I will get it examined.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I have told you of this several times. Several representations have been made. The students themselves wrote to you several times. Why ask me to write when you are aware of the situation? The other day you said that whereas Shamsundar is fond of dashing by air to Delhi, he is not interested in writing to the Minister. I did not go to Delhi for nothing. I represented matters to Central Government and you got instructions from them on several occasions. I even submitted petitions to the Lok Sabha. I fought a case in the Supreme Court which will be an eye-opener not only for India but for whole world. The issue before the court was whether when a harijan is converted or changes his caste, he ceases to be a harijan. The Supreme Court said 'once a Scheduled Caste, always a Schedule Caste'. Therefore my going to Delhi was not a waste I have done great service to my community. Sweet words will not satisfy the community any longer.

I may tell you that the Central Home Department has written to this Government to film some pictures about untouchability under Sankara, in the Upanishads, etc. Now, why use this word 'untouchable.' So far as we are concerned, we are not untouchables. We have always been out of the Hindu fold. We were the victims of hatred. The Hindus did not want to touch us. We could not touch their wells, walk on their streets. We never reconciled ourselves to this. We were non-cooperators, rebels but we were oppressed and suppressed. Of course, in a technical sense, the word 'untouchable' is applied to us. Untouchability has been abolished by the Constitution, but that is only in name. Even today in the districts, in the villages we cannot tread certain paths, we cannot use certain wells. Does Rachiah think that because he got this post, he gets it on his own merit or strength? The party-in-power picked up certain people and installed them as representing our people. Look at this tragedy: we cannot even choose our own men.

Sri N. RACHIAH.—What do you mean by 'our men'? We are functioning in a democracy where people elect their representatives. Separate electorate has been abolished.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I have studied all the systems and I am aware how democracy works in our country. I think the Minister has developed a certain mood from which he finds it difficult to escape. You want to please the Government as well as the community. It is difficult. You should be steadfast to one side. I will quote a Kannada verse, though I am not a Kannada poet.

ನನಗೆ ಇಬ್ಬರಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆಯಲ್ಲಾ !

ಸಾಹುಕಾರ ಚನ್ನಯ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪಾ !!

Therefore the Minister cannot support two contradictory causes. If I link myself with one man, I should stand or fall by him. We cannot please everybody.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is he so timid ?

Sri B. SHAMSUNDAR.—I am speaking of his mental-make-up. My friend, Sri Chennigaramaiah referred to the housing schemes. The Central Government has been giving grants. Loans are given to the extent of lakhs of rupees. Last year certain sum was allotted. It has been reduced this year.

Sri N. RACHIAH.—In the second plan the allotment was 2 crores and 96 lakhs. Now we have provided 440 lakhs.

Sri B. SHAMSUNDAR.—What is the budget amount for 1961-62 ?

Sri N. RACHIAH.—There is a general cut everywhere. Here also there has been a cut. We are going to enhance it.

Sri B. SHAMSUNDAR.—Last year it was 69 lakhs. Now it is 7 lakhs or 4 lakhs.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ ?

Sri B. SHAMSUNDAR.—I am not referring to Sowcar Channiah. My reference was to the poetical Channiah.

Therefore the grant under housing should be enhanced and liberal grants should be given. My community or our community or the people whom they call 'untouchables' are living in rat-holes. Now there may be uniform policy for the entire State as far as grants for the buildings are concerned. For the last three years I have been demanding this Government to show some concessions on the lines the Andhra Government have recently given. We have been hearing the same reply, viz., the matter is being considered. Yesterday also you made a similar reply with reference to a point. In administration the word "considering" means not only putting off a thing. Supposing you do not want to do a particular thing, you say that the Government will look into the matter; if necessary a committee would be appointed; after the receipt of the report of the committee the matter will be examined; etc. etc. This means that you do not want to do anything.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Further, even though a committee's report is printed, they say that the contents should not be divulged in the interest of public.

Sri B. SHAMSUNDAR.—Yes. That is how the Government replies. Now, you make a point to say what definitely you are going to do. Unless you do that, you will not be sure for yourself. I have also some experience of administration and I know what they mean when they speak. It is all travesty of truth.

There is one unfortunate community. They are called as scavengers. About a year ago a committee had come here headed by a very noble M.P., Professor Malkani. Myself, Sri N. Rachiah and some other friends met that committee. I came to know that, that committee was working for the last six or seven years visiting from one State to another, just to find out the method adopted by scavengers to carry night soil. I asked the Chairman as to whether he was a Sanitary Inspector or an engineer. That committee is interested in finding out the methods employed to carry the night soil instead of seeing that, that profession is adopted by some others. That is how the things are being done. In the entire State, this community has not been given any housing grants. Under the garb of slum clearance, these people are driven out from village to village and from locality to another locality. Whenever a city improves, these people are asked to go away. This process is going for the last so many years and it is still being continued. I am quite sure that if any person from that community put up an application for a site to Sri V. P. Deenadayalu Naidu, it will get destroyed. It is not that Sri V. P. Deenadayalu Naidu will do that but others will do so. I ask the Minister for Social Welfare to look into this matter and see that as the Andhra Government has decided, 18 per cent of the budget grant under every head is earmarked for the Scheduled Castes for housing purposes. I have gone through this Budget. In the advanced economy, nobody will see that this is a budget.

Sri N. RACHIAH.—Percentage has not been fixed but adequate funds will be given.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—The 18 per cent referred to relates to Government appointments and not for giving grants.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, they are looking after their care. They have not taken up the case of you, Sir. What about the Lambanis, Bhovis?

4-00 P.M.

Sri K. KENCHAPPA.—On a point of order, Sir. While a member is speaking, another Hon'ble Member interrupts and the Hon'ble Member who is speaking yields, much of the time of the House is unnecessarily taken away and consequently the Members of this House are deprived of their valuable time.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I agree that there should be no interruption at all. I feel that the Hon'ble Member who is speaking should not yield. Sri Shamsundar has already taken a long time. He may please conclude.

Sri B. SHAMSUNDAR.—Sir, in the end I would like not only the Social Welfare Department but almost all the Departments to come forward and reserve that percentage for the Scheduled Castes which the Andhra Government has reserved for them.

About the representation of the Scheduled Castes in the P.S.C., I have been referring to it every time and my friend Sri Rachiah has promising every time that he will do everything.

Sri N. RACHIAH.—I have not been promising.

Sri B. SHAMSUNDAR.—You have been saying that you will look into the matter. I am very sorry to say that the education of the Depressed Classes has suffered a lot due to one order of the Government and that order says that the students whose parents get Rs. 1,200 per year should not be given freeship. This has been in force for a number of months and hundreds of students were deprived of education. What are you going to do for them?

Sri N. RACHIAH.—That order has been withdrawn.

Sri B. SHAMSUNDAR.—I know that it has been cancelled. But what about those who have suffered all these days?

The Department of my friend Sri Mali Mariappa can be helpful to the people of Scheduled Castes to the greatest extent. I will bring to his notice what is being done. I have got experience about it. The people interested in politics and especially the people belonging to the Ruling Party are coming forward to exploit these people. So many things have been brought to the notice of the Department. For example, yesterday I received a registered letter from Raichur stating that a co-operative society started there has suffered loss to the tune of lakhs of rupees and yet the matter has not been enquired into simple because that belongs to the Congress Party. In Gulbarga, I tried to start a housing society. Just to plead for them, I became a member. It is more than a year now and still it is not registered. It was suggested that the activities of the society should be confined to the municipal area. I considered that also but still nothing has been done in this matter. In Bhalki also some 15 or 20 people gave Rs. 100 each and became share holders and they have deposited money only an year ago and yet things have not been finalised. If things go on like this, I do not know how this Department can be helpful to these poor people. In the end, I want the Social Welfare Department to become more social and more helpful to the people.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಎ. ಎ. ಮಹಾಕರ್ (ಕುಮ್ಮ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈಗಾಗಲೇ ಮೊದಲನೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಪಂಡವಾರ್ಷಿಕ ಷೋಷಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಅದೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತೀರಾ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ತನಕ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ವಿ. ಎ. ಮಿರ್ಜಾಕರ್)

ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೀನಗಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದು ಅಲ್ಪ ಅವಕೃತ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಉದ್ಯೋಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಸ್ತುಪೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಈಗಲೂಕೂಡ ಈ ಸಾರಿಯು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯದೇ ಇದರ ಪ್ರಗತಿಯೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ್ಕುಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ-ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಗಳ ವರೇನೋ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಫಾರಸಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದರಷ್ಟು ಕೂಡ ಶಿಫಾರಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟುಹಣ ಯಾವರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ರಾಂಚಿಂಗ್ ಮೆಷೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಹಿಡಿದ ಮೀನುಗಳು ಕೆಡದಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಲುಪುವವರೆಗೂ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಲಭ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನು ತನಕ ಒಗಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟ ರಾಂಚು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಂತೂ ಈ ಮೀನುಗಳು ಕೆಡದಂತೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲವೊಂದು ಶೀಘ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆ ಹಾಗೂ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ರಾಂಚಿನಿಂದ ತಂದಂಥ ಮೀನನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಜಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೀನುಗಾರರು ನದಿಯ ದಂಡೆ ಕರಾವಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಅರ್ಧಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ನೀರು ತರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಾಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಿತು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಕೇಳಿದಾಗಲೇರಾಷ್ಟ್ರ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಿ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಲ್ಲರತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಆ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೋರ್ ವೆಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮುಂಜಾಂಚರ ಪಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಾಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಜೂನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಹಡುಪ ಕಟ್ಟುವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ತರಿಹಾರ ಮಾಡುವರೆಂದು ನನ್ ಆಹ ಇದೆ.

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೆದೋ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಾಗತವಾಗದೆ ಉಳಿತಾಡು ವಾಗಿರುವುದು ರೋಕರ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಇಂಟಿನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಪಯುತರಿಗೆ ಅದರ ರಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಲ್ಲರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಕಂಡೀಷನ್ ಅನ್ನು ರಿರಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬಾವಿಗಳಾಗಲಿ, ಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೆರ್ರ್ ಸೆಂಟರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ದೋರಣೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಂಡೀಷನ್ ಅನ್ನು ರಿರಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಬ್ಲಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಮ್ಮ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕಾಲುವೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್. ಇವುಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ 2500 ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಹಣದಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದರ ಕಡೆ ಪ್ರಾಂಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳ ಗಮನ ಇನ್ನೂ ಸೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿದ ಪೂತುಗಳು ಕೃತಿಯಿಲ್ಲ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸ್ ಬರುತ್ತವೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ B. D. O.ಗಳ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರೊಟ್ಟುರು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ್ ರೇಡಿ ಎಸ್.ಇ.ಒ. ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್‌ಕ್ಯಾಕ್‌ಸ್ಟಿರಿಮಾರ್ಕ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಶಾದವಾಯಿತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ ನಾಡಬೇಕಾದರೆ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಹಿಳಾ ನಾಕರರ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಬೇಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಹಿಳಾ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗ್ರಾಹಿ ಯೋಟ್ಸ್ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೇಡಿ ಎಸ್. ಇ. ಒ.ಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೇ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಫಾರೋ ಆಫ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರೇಡಿ, ಎಸ್. ಇ. ಒ.ಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೂನ್ ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಅವಶ್ಯಕ. ರೇಡಿ ಎಸ್. ಇ. ಒ.ಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಪೂನ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅವರು ಈಗ ಈ

(ಶ್ರೀಮತಿ ವಿ. ವಿ. ಮಿರ್ಜಾಕರ್)

ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಡೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಬಾಗಿಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಡೈಸ್ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೂಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸುಧಾರಣೆ ಆದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಬರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಪೇಟೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬರೀ ಒಂದು ಚೋಪಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಬಂದರೇನು? (ನಗು) ಲೇಡಿ ಎಸ್. ಇ. ಒ. ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಕೇವಲ 80 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೈತುಂಬಾ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು? ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾತಾವರಣವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I would like to submit that the discussion may be continued upto 6 'o' Clock.

MR. DEPUTY SPEAKER.—That is not possible.

Sri Y. VEERAPPA.—As per the procedure, you can take the sence of the House.

MR. DEPUTY SPEAKER.—That has been done in consultation with the Leader of the Opposition.

Now Sri Linge Gowda will speak.

Sri Y. VEERAPPA.—Have you maintained the list of members who have not taken part in the debate?

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will take every precaution to see that the members who have not spoken will be given a chance.

Sri Y. VEERAPPA.—I request that the sense of this August House may kindly be taken and the time extend to provide more number of members who have not participated in the debate.

MR. DEPUTY SPEAKER.—That has already been done. Now Sri Linge Gowda will speak.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ (ಕನಕಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಇರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನೂಚಿಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ದೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ B.D.O.ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಎವರ

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಮುಕ್ತ ತಹಶೀಲ್ದಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ರೀತಿ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮಾಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ನಾಮಿನೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ವಿಷದವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಯಾರು ನೇಮಕಮಾಡುವರು ? B.D.O. ಮಾಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಥೇವ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆ ? ಇದು ವಿಷದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯಾಗಿ. ಈಗ ಅನುಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಪರ್ಯಾವಸ ನವಾಗಿದೆ. ಥೇವ್ಸ್, ವೈಸ್ ಥೇವ್ಸ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್, ಮುಂತಾದವರು ಈ ಸಭಾಸದಸ್ಯರು ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದಂತೆ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಿಂತಲೂ ಬಿಡಿ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ವಿತರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯವಿದೆ. ನೀವು ಕೊಡುವ ಹಣ ನೇರವಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಕೇಳಿದಂತೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ ಅಚಾರ್ತುರ್ಯ ನಡೆದರೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಾರ್. ಈಗ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಯಾರಿದಾರೋ ಅವರು ಪರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಈಗ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರ್ಡರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಾರರು ಪಾರ್ಟಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. 500 ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನನಗೇನು ಕೊಡುತ್ತಿ ಎಂದು ಅವರು ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಾರರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸಮಿತಿಯವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಸಮಿತಿಯವರಿಗೇ ಇನ್ನು ವಹಿಸಿ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವಿವೇಕ ನಡೆದರೆ ಅದು ಈಚೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ರಚಿಸಲು ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಡರಾಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿದಕೂಡದೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಾರರು 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕನಿಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾರ್ಟಿಗೆ 400 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಈಗತಾನೆ ರೇಡಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಮನ ನೋಯುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಾಂಶ ಹೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರೇಡಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು. ವಿಶ್ವಾವಂತರಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇ ಆರ್ಗನೈಸೆಷನ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಹಮುಷಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶಿಲಾಬಾಯ್ ಹಿರಾಚೆಂದ್ ಷಾ.—ಕನ್ನೂರಿ ಬಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಿಗೆ ದುರ್ಗಾಬಾಯ್ ದೇಶ್‌ಮುಖರವರ ಶಿಪಾರಸಿನಂತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಚ್ಚ ಬಚ್ಚಿಗಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂಡಿಸಿ ಗ್ರಾಂಟ್‌ಕೊಡಿ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಮೊರಾಲಿಟಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಕಾರಣರೋ ಅಥವಾ ಗಂಡಸರೋ ಕಾರಣರೋ ?

(ನಗು)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಕೊಡ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

4-30 P.M.

ವ್ಯವಸಾಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕುಳು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 82 ಜನ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ದೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಈ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಕ್ಲೇಮ್‌ಗೆ ವಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಬಿ ಇತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಬಾಬಿಯಿಂದ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಆ ಬಾಬಿ ತಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶವಿದೆ; ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂಪರೆಡು ಮಾತು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೀರವರಿ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಮೈಸೂರಿನ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಮುಗಿಸುವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ವಿಶಾ ಮತ್ತೇನೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಳೆಯನ್ನೇ ನೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯಿಗಾರರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಬೀರವೆರೆ ಹಾಕಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಳಗಿನ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ, ಚಾಮರಾಜ ನಗರಗಳ ಕಡೆ ತಾವು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ 50-60 ಅಡಿಗಳು ಹೋದರೂ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಕಡೆ ಇನ್ನೂ 50-60 ಅಡಿ ಬೋರ್‌ವೆರೆ ಹಾಕಿದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆರೆ ಮೆಷಿನ್‌ಗೆ 8,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು Well Boring Machine ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮೆಷಿನ್‌ನಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾದ Well Boring Machine ತಯಾರಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಇಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಖುಷಿಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಮೇರಿ ಬುರ್ ಡೋಜುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಾಕ್ಲರುಗಳನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಬುರ್ ಡೋಜುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ 20ರಿಂದ 35 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲದೆ Untrained ಡೈವರುಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಚಾಕ್ಲರ್ ಡೈವರುಗಳನ್ನು ಬುರ್ ಡೋಜರ್ ಡೈವರುಗಳಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಈಗೇನೋ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಡೈವರುಗಳಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ನಮ್ಮವರನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷಿಂಗ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೊಂದಾದರೂ ಚಾಕ್ಲರನ್ನಿಡುವ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಗೊಬ್ಬರ, ವ್ಯವ ಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದೆ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಿರೆಯಾದರೂ ಚಾಕ್ಲರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೊಕ್ಕೈಟಿಯರಾಗಲಿ, N.E.S ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಒಂದು ಚಾಕ್ಲರನ್ನಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳದ ರೈತರಿಗೆ ಒಡಗಿಯಮೇಲೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. 20 ರೂಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮೊದಲನಂತೆ 8-10 ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರಿ ವೆಟರಿನರಿ ಮತ್ತು ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ಪ್‌ಂಡ್ರಿ ಇಲಾಕೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ಪ್‌ಂಡ್ರಿ ಇಲಾಕೆಯವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ದನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ರೋಗ ಬರವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ವೆಟರಿನರಿ ಇಲಾಕೆಯ ಕೆಲಸ ಹಾಗಲ್ಲ. ವೆಟರಿನರಿ ಮತ್ತು ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ಪ್‌ಂಡ್ರಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಒಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 72,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಕು ಮಾಡಿ ವೆಟರಿನರಿಯನ್ನೂ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ಪ್‌ಂಡ್ರಿಯನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾಡಿಬ್ಬರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯ ವಿಷಯ. ಕೋಡಿಕ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮರಳವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೂಸ್ತುಗಳ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೂಸ್ತುಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಆರೋಗ್ಯವಿದುಸಾಲ ರಾಂಗ್‌ಟರ್ಮ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೂಸ್ತು—ಎಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸತೆಯುತ್ತಿವೆ. ತಾವು ಏನಾದರೂ ಈಗ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ watchful ಆಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ set Back ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಬಂದಿತ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂಳ ಗಾಗಿ ವಸೂಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಟಳು ವಳು ತರೆಯುತ್ತಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅಚಾರುರ್ಯ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆವೋ ನೋಡಿ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ Check ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೂಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರಿ, ಮೊದಮೊದಲು ಒಂದು ಸೂಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದುತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು 1,000 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ.(ಬಾಗೇಪಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರದೆ ಶಕ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಳು ಕೋಟಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಏಳರಷ್ಟಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ತಾವು ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೀರು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಜೋಳಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಹೊಲಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಪೈರು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲವೆಂಬುದು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ತರಗೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬರಗಾಲ, ಎರಡು ವರ್ಷ ಎಂಟು ಅಂಚು ಬೆಳೆ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲ ಹಿಗ್ಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಬಿಜಾಪುರ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 17" ಮಳೆಯಾದರೆ ಸಾಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ದೈವಾನುಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಬಾವಿಯಿದ್ದರೆ ಸಾಕು 20-40 ಎಕರೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವುದುಬಹುದು. ಒಂದು ಬೆಳೆಯಾದರೆ 200-300 ಚೀಲ ಬೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ವಿವರ್ಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನಾದರೂ ತಾವು ವಿವರ್ಧಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ರೋಣ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ರೋಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 4,000 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೆ 1,100 ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಡುವೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಬರುವುದಕ್ಕೆ, ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ, ನಡುವೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧ ಮಾತ್ರ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 4,000 ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಕೇವಲ 1,100ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆದುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ; ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಣ ನಮ್ಮಲ್ಲೆಯೇ ಉಳಿಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಪತ್ರಗಳು (zinc sheets) ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಬೇಡ, ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯಿಟ್ಟು ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪತ್ರಗಳಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವಿವರ್ಧಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಡೀ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಅಥವಾ ಮುನ್ನೂರು ಬಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಊರಿಗೆ ಒಂದು ಎರಡು ಪತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವೊಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ, ಒಂದೊಂದು ವೊಡ್ಡಿನ ಕೆಳಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಲವತ್ತು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ವೊಡ್ಡಿಗೆ ಐನೂರು ಅರುನೂರು ಚೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 75 ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ಶೇಕಡ 30ರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಜನರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಿದರೂ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ಆಗಾಗ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅರ್ಧ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನರ್ಧವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜನರಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಹನ್ನೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬುರ್ಲೋಜರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಹಣ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವೋ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಮೇಲೋ ನಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಿ ಇರುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೂ ಬುರ್ಲೋಜರುಗಳೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಎರಡ ರಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲಮಂದಿ ನದಸರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕುಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿವಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸುವರ್ಣ ಪದಕ ಪಡೆದಿದೆ. ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ನಿರ್ಗತಿಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನಿಕ್ಕಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನಾಕರಿ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡನಿಗೆ ಖಾಯಿರೆಯಾಗಿ ನಾಕರಿ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅತಕ್ಕನಾದರೆ ಅಥವಾ ಗಂಡ ಹೊರಟು ಹೋದರೆ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಬೇಡವೇ ? ಸರ್ಕಾರ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನರ್ಸ್ ಕೆಲಸ, ಸ್ಕೂಲ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಕೆಲಸ, ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎರಡು ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಐದಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಐದು, ಹತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಏಳು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಜಂದ್ ಪಾ)

ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎನಾ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಎನೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ. ಈ ಸಾರಿಯಾದರೂ ಬಿಜಾಪುರ, ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ State Social welfare Boardನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೌರಂಟ್ ನಾಕರರಿಗೆ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಆ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪ್ರಗತಿಯಾದರೆ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Bomne Gowda 'may speak'

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ (ಗೌರಿವ ಸುರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅದರೂ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಪ್ರೊಸೀಜರ್. ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ನಾನು obstruct ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಆಗುತ್ತದೆಯೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲಾಗಲೀ ಬಡ್ವೆಟ್ ಮೇಲಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಯಾವುದರ ಮೇಲಾಗಲೀ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬರುವುದು?.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Please take your seat, ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ನಾನು ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂಡ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದೇನೋ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—At this rate I will have to rate him to withdraw from the Assembly.

ನಾನು ಹೊರಡಿಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಚೀಫ್ ಯಾವಾಗಲೂ ಐದು ಘಂಟೆ ಊಳಿಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರ ಪರ್ತನೆನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. He should please withdraw from the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಮಂಟರುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥವೇ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವವರು ಒಂದು ದಿವಸವೂ ಮಾತನಾಡಬಾರದೇ? ನನಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ನನಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಮಾತನಾಡಿ. ನಾನು ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಮುಮ್ಮನೆ ಮಧ್ಯೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ನಿಮಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಇದೆ ಎಂದು ಅರಿತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—You cannot say like that.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He is always persisting like this. ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ಪ್ರೊಸೀಡ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ. ನಾನೇನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಐದು ಘಂಟೆಯೊಳಗೇ ಈ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಆಗರೇತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಬೆರಕೊಡದೆ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಥು ತ್ತಿದ್ದರೆ I have to take a very serious action.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ.

Sri B. L. NARAYANASWAMY.—On a point of order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Please do not raise a point of order when I am on my legs. Sri Arumugham is disputing the decision of the Chair. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ತೀರ್ಪಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಭೆಗೆ ಬಹಳ ಅಗಾಧವ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಡಿಸ್‌ಟರ್ಬ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದುಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅಂತಸ್ತನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇಷ್ಟು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಎಂದೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಡಕು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He must wait for his chance; He must take it when it comes to him.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 50 ಭಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇಕಡಾ 50 ಭಾಗವನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಗಲಾಟೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Why not we allow Sri Venkata Reddy to speak for Ten or Fifteen minutes.

MR. DEPUTY SPEAKER.—It is not possible. I have already called Sri Bomme Gowda.

Dr. B. K. NAGOUR.—On a point of order. ನಾನು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನನಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಂದು ವಿಧಿ ಲೋಪ ಇರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಿ ಲೋಪ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ?

Sri K. PUTTASWAMY.—On a point of order.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sri Narayanaswamy wanted to raise a point of order. You have not allowed him to have his say.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಅವರು ಎಳಲಲ್ಲ.

(ನಗು)

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.— ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ.

Sri Y. VEERAPPA.—When the Speaker assured the Honourable Member, he kept quiet.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—On a point of order. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಮತ್ತು ರೂಲಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿಗೆ ತರದೇ ಹೋದರೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the point of order involved? He cannot sarcastically make remarks. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅವರು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಆತಂಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪಾಠ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ನಾನೇನು ಜಗ್ಗುವೆನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನಾವೂ ಸಹ ಜಗ್ಗುವವರಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಲೇಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸುಮ್ಮನೆ ಕನ್‌ಪ್ಯೂಜ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri Y. VEERAPPA.—I want him not to utter such words on the floor of the House. He must have regard for sanctity and procedure.

Sri M. RAMAPPA.—Why should he make observations of an unwarranted character? He is making a big speech, making allegations.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know what is the point of order involved.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have allowed him to speak and I will give him a chance to defend himself.

5-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ನಾಮ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಅಡತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯದೇಗೆ ಎರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಬೇಡುವುದರಲ್ಲ ಮೊದಲನೆಯವನು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಎನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಮುಕಣ್ಣಪ್ಪ, ನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಘನಕೆ ಕಾಪಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಲಿಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಮುಕಣ್ಣಪ್ಪನವರಿಂದ ನಾವು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I want to know whether this is the point of order he has raised? He is alleging all sorts of things against the opposition.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, if this is the way he is provoking every member on this side, it would not be right. He must state his point of order, if any.

Sri M. RAMAPPA.—Mr. Speaker, I submit that there should be a point of order on some rules of procedure of this House and not make a categorical statement like this alleging us.

Sri DEPUTY SPEAKER.—Sri Puttaswamy, will please explain his point of order.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, you are allowing him to make all sorts of allegations against us. He has not raised any point of order at all, but he is indulging in alleging against the opposition members.

ಡಾ. ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಫುಟ್ನಾಮಿಯವರ ತರಹ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಬರುತ್ತದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Arumugham, will please listen to what he says first.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Home).—Sir, it is not in fitness of things.....

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I stood up earlier and I am on my legs, but you have allowed the Hon'ble Minister to speak.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, if Mr. Mallaradhy wanted me to yield I would have definitely yielded. Now, I have yielded to Mr. Channabasappa.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I wish to submit, whatever may be the provocation, it is better to wait till the Hon'ble Member completes his remarks. If there is really any objectionable statement it is open to any Member to seek protection through you.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, Mr. B. L. Narayanaswamy raised a point of order. When the Speaker stood up, he sat down, but in the meanwhile you allowed Mr. Puttaswamy to raise a point of order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Arumugham, has begun to find fault with every thing; it is not right; this will not do; he finds fault with anything and everything.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—When the procedure is not followed properly, I have to raise objection.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—How to decide when every member stands up and begins to speak? He should leave it to me.

Sri B. L. NARAYANASWAMY.—Sir, I had raised a point of order and that is not decided.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ, ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅವರ ವಿಧಿ ಲೋಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವೇಳೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಎತ್ತಿದಂಥ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು ತಾವು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಅದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ಅದು ತಮಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ. ತಮ್ಮ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಾನು ಎತ್ತಿದ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರನ್ನು ಕರೆದದ್ದು ನಿಜ. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿಯರು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪರಸಿಸ್ಸುವುದು ಹೇಳಿದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಅವರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಮರಾಠೆ ಬೇಕೆಂದು ಹುಚ್ಚಮಾಡಿದರು. ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಹೈನಿ ಉಂಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆ ಒಂದು ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಪ್ರತಿನಿಧಿರ ಕರ್ತವ್ಯ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರು ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ತರಹ ಮಾಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I rise to a point order.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಸಪ್ತರುಗಳು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಬಾಧಿತವಾಗಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯಾರೋಪವನ್ನು ತುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—When a member raised point order.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—No. no.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I obey to the decision of the Chair. But, without knowing what my point of order is, it would not be fair to say, there is no point of order. You please hear me fully.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Mallaradhy is no doubt an Hon'ble Member of this House.

Sri J. B. MALLARADHYA.—You have not heard me fully.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನು ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ..... ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೀಗೆ ನಿಂತು ಕೊಂಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.....ಮತ್ತೆ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ತಾವುಗಳೆಲ್ಲ ಈ ತರಹ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ತೀರ್ಮಾನಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಿಯಾರೋಪದ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾದಂತಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಿರನಾ ಹೊಕ್ಕಿ ತೆರವಾಗುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವೆಂದೂ ವಿರೋಧಿಸತಕ್ಕವರಲ್ಲ. We respect the Chair. Please do not mistake us. We have certainly highest to the Chair whatever be the decision you give. My friend Sri Narayanaswamy raised a point of order earlier than Sri Puttaswamy. Before you ask Sri Bomme Gowda to speak, give Sri Narayanaswamy a hearing.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The matter was decided.

Sri J. B. MALLARADHYA.—That is my point. You have not heard Sri Narayanaswamy explain his point. You give him a chance and then give a ruling.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಷ್ಟೇ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The matter has already been decided.... (several member's rose).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂಬುದನ್ನೇ ಕೇಳಿದೆ.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will admit provided Sri Narayanaswamy does not connect it with the other point of order already disposed of.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮಂಕಣರೆಡ್ಡಿ.—ಮೆಂಬರುಗಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರೇನು ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—This is again a reflection on Sri Venkat Reddy. The trouble was caused all on account of Sri Venkat a Reddy.

Sri G. VENKATAI GOWGA.—Is it wrong for a member to seek the protection of the Chair and appeal for a chance to speak?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೇಕೆ ಅದರ ಚರ್ಚೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಏನರಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಅದು ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಅವರ ಅಹವಾಲನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಕೊಡದೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನಾನು ಕೂಲವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಈಗ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೇ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನನೂ ವಾಗುವಂತೆ you will have to withdraw from the House ಎಂತ ಹೇಳಿವಿರಿ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮನ ನೋವಾಗುವ ರೀತಿ ತಾವು ಹೇಳ ಬಹುದೇ? ಇದೇ ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದಕ್ಕೆ ತಾವೀಗ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಮೆಲೆಕ್ಕಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾರಾವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಇತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ವಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಎರಡಾವರ್ತಿಯೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಹೊರಟರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಈಗ ನಡೆಯಿತು. ನಾನಾದರೂ ಈಗ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ: ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು. ಆರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿ ಎಲ್ಲಿಯತನಕಸಾಧ್ಯ?

Sri N. RACHIAH.—If the Hon'ble Member Sri Bomme Gowda were to yield, we will reply on behalf of Government.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is all right. I have no objection. We little time at our disposal.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಡ್ಡುಂಪೇಟೆ).—ನಾನೀಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ತಾವು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರವಾಗಲೇ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು...

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಇಷ್ಟೆ: ತಾವು ಈ ಹಿಂದೆ 5 ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಡಿಮಾಂಡಿನಮೇಲೆ ನಡೆವಿರತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಐದು ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಆಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದ ತೀರ್ಮಾನ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಈಗ ತಾವು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರನ್ನು ಮತ್ತೆ

ಜನಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಆರು ಗಂಟೆ ಮೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ ಹೇಗೂ ಈಗರೇ ರೇಚಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಒಂದುಗಂಟೆ ರೇಚಾಗಿ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈಗ 2-3 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಏನಂತಿ ಏನಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ನನಗೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿಯವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳ್ಳ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಎರೋದಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೇತಕ್ಕ ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಾಮನಿಗೂ ಸೀತೆಗೂ ಏನಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಕೇಳಿದಹಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ವಾದ! ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ದಯವಿಟ್ಟು ಈರಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಪರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈರಾಡಲಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವಾಗರೇ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈಗ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ನನಗಾಗರೇ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಮಾತನಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗುವುದೇಇಲ್ಲ ಎಂತ ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಒಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ರಾಜಯ್ಯ (ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಶಿಕ್ಷಣ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಬರೆ ಇಷ್ಟೇನೇನು?

MR. DEPUTY SPEAKER.—There is no time at all. Let the Minister reply. If Sri Bomme Gowda yields, I will be thankful.

Sri J. VENKATAPPA.—Sir, I wish to.....

MR. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri J. VENKATAPPA.—What do you mean by saying 'order, order'? You have called upon Sri Bomme Gowda to speak and you must honour it now.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Bomme Gowda has yielded.

Sri J. VENKATAPPA.—He has not yielded. You called up on Sri Bomme Gowda. He was standing when you called on the Minister.

MR. DEPUTY SPEAKER.—No. Sri Bomme Gowda has yielded.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ.....

[ಈ ವೇಳೆಗೆ ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು.]

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಮ್ಮ.—ನಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈವರೆಗೂ ನನ್ನ ಶಾಖೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು.....

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, do you want us also to get out (Laughter). Because you are asking Sri Venkatareddy to go out. The opposition will go out. Now what do you say for it?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಮ್ಮ.—ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀದ್ದಾರೆ ಕೆಲವರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಒಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನನ್ನ ಮಂದನೆಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆಧಾರ ರಹಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಹಿತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬೇಕೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು ಒಂದೆರಡೆ ಹೊಸರಾಜ್ಯ ಆದ ಮೇಲೆ ಐದು ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದ ನಂತರ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದರು. ಹೊಸವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಮೊದಲನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 192, 47, 000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣವು 152, 82, 000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 698, 86, 000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ 755, 18, 000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 19, 99, 00, 000 ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಗಿಂತ 3 ರಷ್ಟು ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 244 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಆದಾದು ಆಗಿದೆ. 36 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಪಾಳೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 280 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 17 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನಿರಾವಳಿ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಿರಾವಳಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನೂಗು, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಶರಾ ವತಿ ಪವರ್ ಅ-ಡ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 41 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಉತ್ಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ 38 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಇದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ 2 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೊರತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೈತನಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗೊಬ್ಬರ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ನಾನು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ

ತರುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕಾನೂನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಶೀಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬರ್ಚನ್ನು ಕೂಡ ಪತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

5-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಾವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎನ್. ದುಡ್ಡನ್ನು ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಒದಗಿಸಿದಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಸುಮಾರು 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಉಳಿತಾಯವಾಯಿತು. 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನು ಫಾಯ್ದೆಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಉಳಿದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡು ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಭಾವಿಸಿ ಇದನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಇದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ 10,1,16,000 ಒದಗಿಸಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ 92,881,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೆಡ್ಯೂಲು ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಬರ್ಚಾಗದೇ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರವರು ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು, ಅವರು ಅಂಕಿ ಅಂಶ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ)

ಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೊರತು ಬೇರೇನಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಕ್ರೋಶ, ಸರಕಾರದ ತಪ್ಪು ಇದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕೇಜು ಡೀರ್ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 138 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ (Assured water supply) ಅಪ್ಪೊರ್ಟ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಎಂದರೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಇರುವಂತಹ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಈ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯ ಸಾತ್ ಕಾ ನರಾದಲ್ಲಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಪ್ಪೊರ್ಟ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಇರುವಂತಹ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳಿಗೂ ನೀರಾವರಿ ಎಂದರೆ Under Tank Irrigation ನುಮಾರು 27,000 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾತ್ ಕ್ಯಾನರದಲ್ಲಲ್ಲ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನುಮಾರು 20-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಪುಗರ್ ಕೇನ್ ಸೆನ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸೆನ್ ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ Transport Facilities ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಕೂಡ ತಾವು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತಮವಾದ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೇಜು ಡೀರ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಪರತ್ಪುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈ ಪ್ಯಾಕೇಜುಡಿಲನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕೂಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ವಾಟರ್ ಕ್ರೆಡಿಟರಿಯಾ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಇರಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳಿರಬೇಕು. ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ (facilities) ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್‌ಗಳಿರಬೇಕು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು, ನಾವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಕು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ Ryots should be receptive in their mood. ಇದಕ್ಕೆ ರೈತರು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅವರು ಕೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಮದ್ದೂರು ಅಥವಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಗೈಡೆನ್ಸ್ ಯಾರಿಂದಲೂ ಬರದಿಲ್ಲ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಟರಲ್ ಫಾರಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಟರಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರ ಚೈನಿಂಗು ಸೆಂಟರುಗಳು ಇವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ Nett work

of roads built from out of the Sugar Cane Cess Fund, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ತರಹದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸೌತ್ ಕ್ಯಾನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರ ಪ್ರಭಾವವಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪೈಕಿ ಪ್ರಭಾವವಾಗಲೀ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ರೈತನಾಗಲೀ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಬಂದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರರಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಟಿ. ಸಿ. ಎಂ. ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಸುಗಳ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಜಾಯಿಂಟ್‌ಡೈರೆಕ್ಟರು ಹೀಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಸೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಧವಾದ ಆಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೂಡ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ತಾವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿರುವಷ್ಟು ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಈಗಾಗಲೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಕಬ್ಬಿಣ ಇವುಗಳು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರರ್ ಕಾಲೇಜು ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ವ್ಯವಸಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಏತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ? ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೆನಾರ್ ನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್‌ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರರ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಏತಕ್ಕೆ ಆಲೋಚಿಸಲಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈಗಿರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಟಿ. ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಇರಬಹುದು. ಮೊದಲು ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 48 ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈಗ 100 ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ)

ಇನ್ನೂ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದವಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಸಿ ಪೋರಮ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲವೋ ಅವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬೋರ್ಡ್ ಅವರು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು, ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಂಡ್ಯ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೂನಿಯನ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಸರಬರಾಜು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ.

ರೂರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದವಾರ ರೂರಲ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ ಚರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಾಳು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಆದರೆ ಅನುಮತಿ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹೊಸೂರು ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮೆಂಟಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು 50 ಎಕರೆಯ ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ವೆಟರ್ನರಿ ಸರ್ವಿಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೆಟರ್ನರಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಡ್ವೆಂಡರಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 567 ವೆಟರ್ನರಿ ಡಿಸ್‌ಪೆನ್ಸರಿಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಲೇಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಇನ್‌ಸಿಮಿನೇಷನ್ ರೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಳವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು ತಳಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ

ಎಂದು ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಅಮೃತ-ಮಹರ್ ಬ್ರೀಡು ಇದೆ. ನಿಂದಿ, ಹಕ್ಕಿಕಾರ್ ಬ್ರೀಡ್ ಎಂದು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರಹ ತಳಿ ಇದೆ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲಿ ತಳಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಫಾರಮ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಂದಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕುರಿ ಮತ್ತು ನುಷತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಒಲಬಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ಶಾಖೆ ಇರುವುದು. ಮೊಸ ಮೈಸೂರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತಾವುಗಳು ನೋಡಿದರೆ ಒಹಹ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೀರಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 48 ಮಿಲಿಕ್ಟಾನ್ ಬೋಟುಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು 150 ಬೋಟುಗಳನ್ನು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮಿರ್ಚಾಂಕರ್ ಅವರು ಫಿಷರ್‌ಮನ್ ಕಮಿಷನಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯಪಾತ್ರರಾದರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಒಂದು ಉದಾರವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ದೇಶದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷ್ ಮದರಿ ಫೀಲಿಂಗ್ ಇದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದರು. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಗಾರ್ಡನ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 18 ಸ್ಕೀಮುಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದುಕಾಸೂ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ನುಮ್ಮನೆ ಈ ತರಹ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಛಾಟಾ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿನೆಸ್ಟಿಟೀಸ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರವು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು, ನನ್ನ ಕೆಲವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ಯಾಮ್‌ಸುಂದರ್ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಕೆಲವರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಹರಿಜನರು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮೋಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ)

ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹುಜನಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಅರಸ 10-12 ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟವನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅವರು ನಾನುಗಳು, ಹಂದಿಗಳು, ಕತ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅರಸ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬಹುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭವ್ಯ ಭವನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪಸ್, ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ನಣ್ಣ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭವ್ಯ ಭವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು 400 ರೂಪಾಯಿ ತಗಲುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ಸಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಗಲುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಂದಿಗಳು ಅಸಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ಲೆಂಗೇ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಜನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ಅನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ ನವರು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹುಜನಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡೋಣ. ಅದರಿಂದ ವರಮಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್‌ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವೂ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಶರೀರ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗವಿದ್ದವಾಗಿ ಏನು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು. ಅದು ಹುಜನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವವೇನೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶವೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು, ಕೊಡುವುದು ನೇರವಾಗಿ ಹುಜನಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೊರೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರೋನಿ ಕೊಡುವ ಕಡೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಒಪ್ಪು ಸಂಸಾರಗಳಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, 10 ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ 100 ಇರಬಹುದು ಪರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ 18 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ಹುಜನಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೌಗರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಸಂಖ್ಯೆ ೮೯೨ ಸ್ಪೀಚ್ ಸ್ಪೀಮ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 400 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಹಣ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. 400 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಸಾಲಕೊಡುವಾಗ ಕೊಡುವ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಬ್ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಏಕೆ ಕರ್ವೆಟ್ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈಗ ಮನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿಗಾರಿಕೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಾರ ರಹಿತವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಈ ಬಡ್ತಿಟ್ಟನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ನಾನು ಒಂದು ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೆಟರ್ನಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿರುವ ಕೆಲವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಮೇಲಿರುವವರನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ದೂರು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದೊಂದು ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ನೀವು ಹರಿಜನರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

Sri N. RACHIAH.—Please don't talk like that. It is a very baseless statement. Why do you talk?

Sri G. N. PUTTANNA.—I am talking with reasons and with rhymes. What have you done for these 13 communities?

Sri N. RACHIAH.—I will prove with facts and figures that we have done everything for these communities. At random you cannot attack the Government. I refute, Sir.

Sri G. N. PUTTANNA.—But I can ask a question. You give the answer; otherwise, you say, 'No'.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—On a point of order Sir. Whatever irritation my friend might have caused or whatever annoyance he might have caused, but can a Minister say 'don't talk'? Can he address the member like that? My friends on the opposite were saying that we on the opposition are bringing down the prestige and the decency of the House.

Sri G. N. PUTTANNA.—You did say.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Please look into the proceedings.

Sri ANJANAPPA.—On a point of order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order please.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—My point of order was: No sooner my friend raised a question and my friend Sri Rachiah hit him back telling "Don't talk", do not address the Government in that strain. Is it fair, is it in order? That is my point of order. You please look into the matter of proceedings and just give us a ruling. I am not very much perturbed or annoyed. You please look into the matter and give a ruling.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the proceedings and give a ruling.

Sri G. N. PUTTANNA.—Has the Minister a right to say 'don't talk' to an Hon'ble Member?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the matter and give a ruling.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know what has gone in the record. I obey the Chair and you can give a ruling.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will consider every point that has been raised by him. I will certainly consider.

Sri G. N. PUTTANNA.—May I know whether any Hon'ble Member is not entitled to put a question and get an answer? Why should he threaten me like that?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the whole thing and give a ruling.

Sri G. N. PUTTANNA.—Are you afraid of the Government?

6-00 P.M.

† **Sri H. C. LINGA REDDY** (Deputy Minister for Planning).—**Mr. Speaker Sir**, I am very thankful to the Hon'ble Members for the valuable suggestions they have made with regard to two Demands—rural development, community development, local development works and N.E.S. I am glad that the sort of criticism that used to be there formerly is not heard. That is because the Hon'ble Members have been taking a good deal of interest in the programme in their own areas, in their capacity as Members of the Taluk Development Boards. Our State is now covered to the extent of 2/3—out of 268 blocks proposed to be given by 1963 the time fixed for the coverage of the whole State, there are already functioning in the State 188 blocks and this programme has been making very great strides. Hon'ble Members are aware of the introduction of the Panchayat raj. The Panchayat raj system is the logical culmination of the community development programme; and for the last one year the panchayat elections, taluk board elections have been held and there is very great enthusiasm in the rural areas. The rural areas are bubbling with new life as it were. Some Hon'ble Members were saying that the grants are lapsing and we have not been in a position to spend monies in some places. If the figures are looked into, the Hon'ble Members will find that the popular

contribution has been coming forth very well—we have been able to get it to the extent of Rs. 196.94 lakhs—about two crores. That is the popular contribution that is coming forth from the people for various programmes—like drinking water wells, health units, school buildings and a number of other items of amenities in the rural areas. Within the last two years Sir, there has been a good tempt. We have geared up the developmental machinery to a degree. The following figures will reveal the amounts allotted and amounts spent beginning for the year 1956-57:

Year		amount allotted	amount spent
1956-57	...	143 lakhs	87.99 lakhs
1957-58	...	188 "	148.00 "
1958-59	...	203 "	181.00 "

During 1959-60 the allotment was 200 lakhs and we took a supplementary grant of 50 lakhs and we were able to spend 247 lakhs. In 1960-61, 290 lakhs was the allotment. I have not received the actual figures yet. Mostly the entire allotment has been utilised. Therefore, the popular contribution has been coming forth in many places and we are not in a position to give matching grants. In places like Mandya, Kumta, it happened. With regard to the other items of programme, the Hon'ble Members know that this is a multi-purpose programme—development of agriculture, animal husbandry, irrigation, industries, education, social education and so forth, including rural housing. In these items also, there is a shift of emphasis from the works programme to the productive aspect in the rural areas and as a result of this, a very great change in the methods and manners of people is already noticeable. Attendance of school children has increased, drinking water facilities has increased to a very great extent. Some Hon'ble Members were saying something about drinking water amenity. Hon'ble Members will see that under the rural health and sanitation programme 30 lakhs are provided every year in addition to what is provided under the community development programme and under the L.D. programme. Now from last year, because of the transfer of a good size of land revenue to the village pandhayat and taluk boards—60 per cent of the land revenue is transferred now under the rural health and sanitation programme. We are not separately providing. The village panchayat and taluk boards will have enough funds in addition to what is provided under rural health and sanitation. Again Sir, 5 per cent of the land revenue that has to be set apart in the discretion of the Government to the village panchayats and taluk boards which would amount to 10 per cent—that would amount to two crores. Out of these 2 crores, they will have to use it for various other

(Sri H. C. LINGA REDDY)

purposes. Sixty percent of the land revenue and this ten per cent would constitute 40 lakhs,— this amount we intend using a major portion of it for drinking water purposes wherever village panchayat comes forward with their contribution. And again, I may bring to the notice of the Hon'ble Members in the Third Plan, the Planning Commission have set apart for 50 crores under L.D. Programme. This amount is intended to be spent in non-N.E.S. areas—backward areas, in places where there is pre-extension blocks. Our State expects about 40 lakhs every year. Under the L.D. programme for this year, we have set apart fifteen lakhs of rupees. This L.D. programme is a very popular programme. Even here, the village panchayats and people have been coming forward with enthusiasm— even Sramadan also, they are doing very well. We will be in a position to give drinking water wells wherever it is needed if the local contribution comes forward. In fact so far as the drinking water wells are concerned, we have almost solved the problem in the State. Out of 29,000 villages, about 11,000 villages have been provided with wells and under the NES 8,000 wells have been dug and about 6,000 or 7,000 villages still remain without drinking water wells. When the L.D. amount is available in addition to the land revenue, they have also the amount that is provided for under the community development which will be in the second stage. I think we will be in a position to see that every village gets these amenities. In the Third Plan what we intend doing for each village is to see that each village gets at least these three amenities—an approach road, drinking water well and a school. These three amenities we will be in a position to provide to almost all the villages by the end of the Third Plan.

Now with regard to the use of the Jeep and the relationship of the taluk-board president and the B.D.O. there were some casual remarks—no serious allegations were made. There is just now a transfer of power to the village panchayats and taluk boards and it is natural that feelings in a few places may be strained. But on the whole, the relationship between the taluk board members and the taluk board president and the B.D.O. is very cordial in almost all the places. Therefore, there is absolutely no easy why we should feel that the relationship is not cordial. It may be in a few places. Even there, we are having block-level seminar, taluk level seminars and on account of these seminars and the training....

Sri C. K. RAJAIAN SHETTY.— Even in the District Development Council, the Deputy Commissioner himself has expressed that there are many complaints.

Sri H. C. LINGA REDDY.—At any rate we do not see so many complaints made here. The Hon'ble Member is referring to some complaint made by some Deputy Commissioner. We do not know about it. With regard to the use of jeeps we have issued a detailed circular as to how it should be used. The jeep belongs to the Taluk Development

Board. According to the circular we have issued in consultation of the Taluka Development Board, they have to draw up a programme and the jeep is to be used as per the programme drawn up. The B.D.O. the Taluka Development Board President and the members have to put their heads together and discuss the matter and draw up a programme. According to the programme, the Extension officers, the B.D.O. and the Taluka Board President will have to use the jeep.

Sri M. RAMAPPA.—Is not the B.D.O. to spare the jeep if it is asked for by the President?

Sri H. C. LINGA REDDY.—The jeep is to be made available only for the work of the Taluka Development Board. It should be used according to the programme drawn up. It cannot be put to the personal use of the Taluka Development Board President or members. The members and the President are all very vigilant and, therefore the misuse of the jeep, if at all there is any, has been minimised to a great extent. There is absolutely no chance of its being misused. If there are any such instances of its being misused Government will take very serious action.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣಪ್ಪ.—ತಾವು ಜೀಪುಗಳ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ Contradicting ಸಕ್ಯೂಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ! ತಾವು ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ (ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ) ಹೇಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತೀರಿ.

Sri H. C. LINGA REDDY.—One word to Sri Muckannappa. He referred to Ogolewadi village in Gubbi constituency. There are 283 villages in that block. Out of them 211 villages have drinking water wells. It is only 8 villages that do not have drinking water wells in that block. Government have dug 2 wells. There are 3 private wells. Unfortunately, in that village they have to go very deep to get water and they do not get water very easily. Therefore Government wanted to give a scheme for them under the national water supply scheme. But the villagers did not come forward with their contribution and so we are not in a position to help them at all.

With these few words I request Hon'ble Members to support the demands before the House.

Sri G. N. PUTTANNA. Is Government aware that the jeep was used by the Taluka Development Board President to send his family to the railway station?

Sri H. C. LINGA REDDY.—I am not aware of it. If any such instance has happened and it is brought to the notice of Government we will take drastic action.

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಬೊಮ್ಮೇ ಗೃಹ.—ನಾನು ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟಿ ಮೂರು ಜನರಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಡಿ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಸರ್ವಸದಸ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿ, ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿದ ಮೇರೆ,

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ)

ಅದೇ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ವರು, ಮೂರು ಜನರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವರನ್ನೇ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದೇ? ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸರ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೂಕ್ತತೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ವಸದಸ್ಯ ಸಭೆ ನೇಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನುರಿತವರೆಂದು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ (ಸರ್ಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ನಾಗನಗೌಡರವರು ಮೇಲುಸ್ತವಾರಿ, ಆಡಿಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಮದ್ರಾಸ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು-ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಆಡಿಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಹಾಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 13,000 ಸೂಸ್ತುಗಳ ಪೈಕಿ—ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಸೂಸ್ತುಗಳು ಎದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿ—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 98ರಷ್ಟು ಸೂಸ್ತುಗಳ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆಡಿಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನುವುದು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆಯೇನೋ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದೇ.

ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೂಕಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'Crop loan' ಎಂದು ಬೆಳೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೆಹ್ತಾ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗೇಗೌಡರು, ಸೂಸ್ತುಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ; ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ಹತ್ತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೊಬ್ಬರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮೆ ವಹಿಸುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು, ಯಾವ ಸೂಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸೇರು ಮೊತ್ತವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೋ ರೀತಿಯಲ್ಲೋ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೂಸ್ತುಗಳ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು) ಬಾಕಿ ಇಬ್ಬರು ಖಾಸಗಿ ಜನರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೋ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು, ಮೊದಲು ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೂಲ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಮೂರು ಜನರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟುದರ ಮೇಲೆ, ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮನೆಯವರೂ ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಒದರಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ವರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಬೈರಾ ಪ್ರಕಾರವೇ ಮಾಡಿಯೆನ್ನಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ವರ್ಷದಷ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರು ಒಪ್ಪಿ, ಅಮೇರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಹೊಸ ಆಕ್ಟ್ 1ನೇ ಜೂನ್ 1960ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ಹಿಂದಿನ ಬೈರಾ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಇರುವುದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೇರೆ ಸೋತವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳ ಮೆಂಬರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರು ಮೆಂಬರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದ ಪಾತಾವರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾತಾವರಣ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಏನಾಗಿರ ತ್ತದೆಂದರೆ, ಅವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಏನೂ ಪೋಟೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರು ಮೆಂಬರಗಳಾಗದೆ ಹೋದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳು ನಡೆಯಬಹುದು. ಆ ಭಯ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಸಮಜಾಯಿಸಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ರಾ್ಯಡ್ ಮಾರ್ಕೆಗೇಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಹದಿಮೂರು ಜನರನ್ನು ಇಂಥವರನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟರು ಎಂಥ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಡೈರೆಕ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅವರು ಮೂರು ಜನ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿ ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನವರನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಿ. ಎ. ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದವರನ್ನೇ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದುದರಿಂದ ಹದಿಮೂರು ಜನರು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹಿರಿಯರಿನಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯವೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಒಬ್ಬ ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು...

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟ.—ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರು, ಈಗ ಬೇರೆ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಎವರಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಾರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1949ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು. ತರಬೇತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನುಭವವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವವರು. ಅಂಥವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಮೆಂಟ್ ಮೇರೆ ನೋಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಬಾಕಿ ಕಾರಣಗಳ ಮೇರೆ ಎರೋಧ ಮಾಡಿದುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಹೆಚ್ಚು ಸಾವಿರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ 63 ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಪವ್ಯಯವಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ 61 ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ ಹಣ ವಸೂಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂತಿದೆ. 13,000 ಇರುವ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 63ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪವ್ಯಯವಾಗಿಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಹ್ ಮಟ್ಟಿನ ಹಣವನ್ನೂ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೆಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸುಯಾದ ಉತ್ತೇಜನ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೆಂದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ, ಅವರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದನ್ನು ಲಿಪಿಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಜರಿಗೇತೊ ದಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ಎಂದು ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟ, ಶೇಕಡ ಒಂದು ಎರಡರಷ್ಟು ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆವೆಂದು ಹೇಳುವುದು lip sympathy ಆಗುತ್ತದೆ; ಹೀಗಾಗಬಾರದು.

ಈ ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 35 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪ ಕಾಲಾವಧಿ, ಮಧ್ಯ ಕಾಲಾವಧಿ, ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಂಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಂಚಿದ್ದು ಧನು ತೃತೀಕರವಾಗಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡ 95 ರಷ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಜಮೀನು ಅಡವಾನದ ಭ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ, ಮುಂದೆ 35 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಂಚಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ರೋಪಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಕ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭಂಗ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ತುರುವೇಕೆರೆ ಜಯಚಾಮರಾಜ ರಾಜ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಜ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಹೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಮ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಘ ಸುಮಾರು ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—Double account maintain ಮಾಡಿ, ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವನನ್ನು ಸದಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೊತ್ತಿಹೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಇದೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—It is before the Court. It came to your department about one and half years ago.....

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಯಾವಾಗಲೂ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಹೇಳಬಾರದು! ಸ್ವಲ್ಪ ಅವರೂ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. forging case ಯಾವುದೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳ ನೌಕರರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತತ್ತ್ವದ ಮೇರೆ ಸಂಬಳ ಸಮಿತಿಯವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು technical qualification ಎಂದಾಗುವವರೆಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will now put the Demands to vote. The question is:

“That the sums not exceeding the amounts shown in the list of Demands for Grants for the year 1961-62 circulated to the Members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March, 1962 in respect of Demands Nos. 23, 24, 25, 26 and 28A.”

The motion was adopted.

(As directed by the Speaker, the motions for Demands for Grants which were adopted by the the House are reproduced below.)

DEMAND No. 23.—AGRICULTURE, HORTICULTURE AND FISHERIES.

40. *Agriculture.*

“That a sum not exceeding Rs. 2,55,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Agriculture’.”

DEMAND No. 24.—RURAL DEVELOPMENT.

40-A. *Rural Development*

“That a sum not exceeding Rs. 1,43,54,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Rural Development’.”

DEMAND No. 25.—ANIMAL HUSBANDRY.

41. *Animal Husbandry*

“That a sum not exceeding Rs. 1,24,96,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Animal Husbandry’.”

(MR. DEPUTY SPEAKER):

DEMAND No. 26.—CO-OPERATION.

42. *Co-operation.*

“That a sum not exceeding Rs. 85,85,800 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31 st day of March 1962, in respect of ‘Co-operation’.”

DEMAND No. 28-A.—COMMUNITY DEVELOPMENT, ETC.,

47-A. *Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works.*

“That a sum not exceeding Rs. 2,80,72,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works’.”

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House now adjourns and will meet to-morrow at one P.M.

The House adjourned at Thirty Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday the 12th April 1961.
